

21. MELlearN Felsőoktatási Lifelong Learning Konferencia

MelllearN

SZTE UNIVERSITY OF SZEGED

2025. május 22.

Az angol orvosi szaknyelv tanítását és tanulását célzó kutatás élethosszig tartó tanulás szempontjából releváns tanulságai

Stötzer Andrea és Bagyura Márton

Témavezető: Farkas Éva

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

SZTE Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Kar

PTE BTK Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék

HUN-REN Társadalomtudományi Kutatóközpont

SZTE UNIVERSITY OF SZEGED

Where *knowledge* meets *challenge*

- Háttér és kontextus: az angol orvosi szaknyelv tanítása és tanulása
- Kutatás
- Szaknyelvtanári részeredmények LLL tanulságai
- Összegzés – Útravaló

Háttér és kontextus

Orvosi szakszókincs

- anatómiai kifejezések, testrészek, szervek nevei
- élettani, kórélettani folyamatok szókincse
- betegségek és tünetek angol elnevezése
- vizsgálatok, beavatkozások, kezelések, gyógyszerek nevei

Orvos-beteg kommunikáció

- kérdések feltevése és válaszok megértése
- beteg panaszainak kikérdezése
- magyarázatok, utasítások adása (pl. vizsgálat menete, gyógyszeresedés)

Esetismertetések feldolgozása

- betegségek bemutatása szakmai nyelven
- diagnózis, anamnézis, terápia leírása

Egészségügyi rendszerek bemutatása

- különböző országok egészségügyi rendszereinek jellemzői

Szakmai szövegértés és szövegalkotás

- orvosi cikkek, tanulmányok értelmezése

Def.: egy adott szakma vagy tudományterület speciális szókincsét és kifejezéseit tartalmazó nyelvhasználat

angol orvosi
angol laikus
magyar orvosi
magyar laikus
latin

Háttér és kontextus

Stötzer, A., & Farkas, É. (2024). **ContEMPorary matter: Updating our understanding of English for Medical Purposes.**

Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes, 741.

<https://doi.org/10.22190/JTESAP241006055S>

- Egyre nagyobb az érdeklődés a szaknyelvek iránt (Breeze, 2020)
- Felsőoktatás a szaknyelvek tanítása felé orientálódik
- Szaknyelv oktatása eltérő (Antic, 2016; Kurtán, 2001)
- nyelvtanulók (heterogén csoport)
 - ✓ ritkán kezdők
 - ✓ felnőttek (proaktívak) (Papi & Hiver, 2020)
 - ✓ nyelv mint eszköz (Kurtán, 2001, 2006, 2016)
 - ✓ jövőbeni szakmai énjük része
- oktatása
 - ✓ KKK és új felsőokt.-i tv. – szaknyelv oktatását biztosítani kell
 - ✓ tartalomalapú és kontextusalapú, de nem CLIL és nem EMI
 - ✓ orvosi szaknyelv: dedikált intézetek
 - ✓ tanterv kidolgozása, tananyagok gyűjtése, összeállítása (Csongor et al., 2019; Kaščáková, 2016; Saidi & Afshari, 2021)

Kutatás: az angol orvosi szaknyelv tanulásának motivációja

**Moi 4 orvostudományi egyetem
hallgatói (SE, PTE, DE, SZTE) n=283**

- szaknyelvtanulási motiváció
- szaknyelvtanulási stratégiák
- szaknyelvi órákon szerzett „extra” tudás képesség
- szaknyelvtanárok felé elvárások

Szaknyelvtanárok n=44

- képzések
- szakmai identitás
- kompetenciák
- kihívások
- motivációs tényezők

szaknyelvtanulási motivációt
erősítő és gátló tényezők

Kutatás: az angol orvosi szaknyelv tanulásának motivációja

**Moi 4 orvostudományi egyetem
hallgatói (SE, PTE, DE, SZTE) n=283**

- szaknyelvtanulási motiváció
- szaknyelvtanulási stratégiák
- szaknyelvi órákon szerzett „extra” tudás képesség
- szaknyelvtanárok felé elvárások

Szaknyelvtanárok n=44

- képzések
- szakmai identitás
- kompetenciák
- kihívások
- motivációs tényezők

szaknyelvtanulási motivációt
erősítő és gátló tényezők

Szaknyelvtanári dilemma = > élethosszig tartó tanulás

- A hallgatók nagyobb szakterületi tudással rendelkeznek, mint a szaknyelvet oktató tanárok (Brunello & Brunello, 2018; Meristo & López Arias, 2020)
- Szakterületi, pedagógiai vagy nyelvi/nyelvészeti tudás? (Pavel, 2014; Rébék-Nagy, 2002)
- Változó tanári szerepek (*facilitátor, konzulens, mentor*) (Ferguson, 2013; Spiczéné, 2016)
- Külföldi szny.oktatók: PhD megszerzése fontosabb, mint a szakterületi végzettség megszerzése (Bajzát, 2020)
- Franciaó.: nincs szakterületi végzettségük és tudományos munkát sem végeznek (Sarré & Whyte, 2016)
- Lengyelo.: a szaknyelvet a szakterületen végzettséggel rendelkezők tanítsák (Wiertlewska, 2019)
- **Folyamatos önképzés a szakterületi tudás megszerzése érdekében** (Božić Lenard & Lenard, 2018)

- Szaknyelvtanárok szakmai identitása kívül esik a kutatások fókuszán
(Meihami & Werbinska, 2022)
- Az európai egyetemeken a szaknyelveket oktatók számára kevés lehetőség van a szakmai fejlődésre
(Chateaufreud & John, 2023)
- TRAILS project: célja a szaknyelvoktatás területén dolgozó oktatók képzésének és szakmai fejlődésének elősegítése az európai felsőoktatásban
(<https://trails.hypotheses.org/>)
- CATAPULT project: a szaknyelvoktatók digitális kompetenciáinak fejlesztése és szakmai támogatása a felnőtt- és felsőoktatásban
(<https://catapult-project.eu/overview/>)

Képzés kontra „képződés”

- KSH Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere: *nincs találat*
- Autodidakta „képződés” (orvosi terület: EALTHY) [\(https://ealthy.com/\)](https://ealthy.com/)
- Szaknyelvoktatók és -Kutatók Országos Egyesülete **SZOKOE**
- Legfontosabb: a szaknyelvoktatáshoz kapcsolódó tréningek [\(Bajzát, 2020\)](#)
- Oktatóként hogyan tanulnak – kulcskérdés [\(Kálmán, 2021\)](#)

Stötzer, A., Bagyura, M. & Farkas, É. (2025).
Self-appointed and Self-taught?
Professional Characteristics and Challenges
of LSP Teachers in Hungary.
English Teaching & Learning
<https://doi.org/10.1007/s42321-025-00207-1>

Kutatósi kérdések

- Hogyan határozzák meg identitásukat?
- Mi motiválja a szaknyelvtanárokat?
- Milyen nehézségekkel, kihívásokkal szembesülnek?

Módszerek és adatelemzés

Magyarországi egyetemeken oktató szaknyelvtanárok – kérdőíves lekérdezés

- saját fejlesztés – szakirodalmi alapokon
- 10 nyílt végű és 22 zárt végű kérdés
- 2024. február végétől április elejéig
- online (Google Forms)
- anonim
- kitöltése kb. 15 perc
- SZOKOE és intézetvezetők felkérése

- 44 szaknyelvtanár töltötte ki

24 szaknyelvtanár az egészségtudomány (főleg orvosi) területen tanít

Demográfiai adatok I. (n=24)

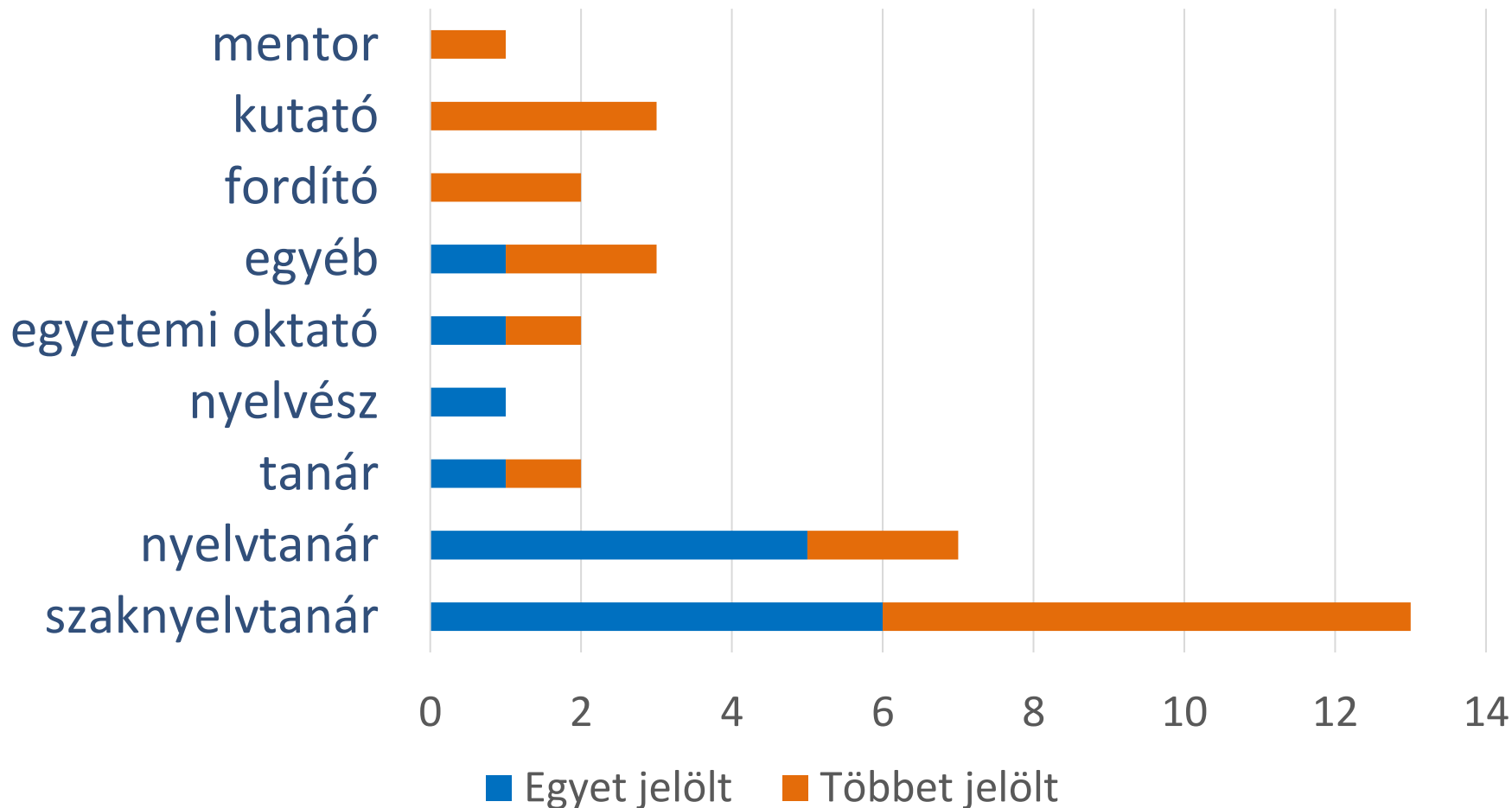
		n	%
Nem	nő	22	91,7%
	férfi	2	8,3%
Korcsoport	21- 30	1	4,2%
	31- 40	2	8,3%
	41- 50	5	20,8%
	51- 60	11	45,8%
	61- 70	5	20,8%
Anyanyelv	magyar	24	100%
Első beszélt idegen nyelv	angol	19	79,2%
	német	3	12,5%
	orosz	2	8,3%
Tanári végzettség	igen	24	100%

Demográfiai adatok II. (n=24)

		n	%
Képesítés a szakterülethez kapcsolódóan	igen	4	16,7%
	nem	20	83,3%
Tudományos fokozat	igen	9	37,5%
	PhD folyamatban	6	25,0%
	nem	9	37,5%
Szaknyelvtanítási tapasztalat	1–10	6	25,0%
	11–20	6	25,0%
	21–30	7	29,2%
	31–40	4	16,7%
	41+	1	4,2%
Affiliáció	7 moi egyetem		
Szaknyelvi idegen nyelv	angol, német, magyar mint idegen nyelv, latin, orosz		

Hogyan határozzák meg identitásukat?

Orvosi szaknyelvet oktató tanárok szakmai identitása (n=24)

Mi motiválja a szaknyelvtanárokat?

Kategóriák	Előfordulás gyakorisága
Szakmai fejlődés és érdeklődés a szakterület iránt	26
Hallgatókhoz kapcsolódó motiváció	12
Elismerés és tisztelet	8
Támogató munkahelyi környezet	3

Milyen nehézségekkel, kihívásokkal szembesülnek?

Hallgatókhoz kapcsolódó

- Alkalmazkodni a hallgatói igényekhez
- Z generáció figyelmének megragadása és fenntartása
- Hallgatók motiválása
- Hallgatói kérdések megválaszolása

Intézményhez kapcsolódó

- Szaknyelv marginális helyzete
- Elismerés, presztízs hiánya
- Nagy munkaterhelés
- Magas óraszám
- Időhiány

Szakterülethez kapcsolódó

- Orvosi háttértudás hiánya
- Önképzés
- Továbbképzések hiánya
- Időigényes felkészülés az órákra
- Tananyagfejlesztés és azok naprakészen tartása
- Minimális szakmai támogatás
- Együttműködés hiánya

Orvostanhallgatók LLL-hez köthető válaszai

- Orvosi ismeretek (36!)
- Interkulturális különbségek (6)
- Magabiztosság a hétköznapi kommunikációban (3)
- Látókör szélesedése (3)
- Segített megérteni az orvosi fogalmakat (2)
- Magyar orvosi szakkifejezések
- Hogyan tanuljunk – hogyan jegyezzünk meg dolgokat
- Csoportmunkában való részvétel
- Empátia
- Problémamegoldás
- Társak nézőpontjának megismerése
- A nyelvtanulással járó szorongás leküzdése
- Érdeklődés felkeltése orvosi témák iránt

**Milyen plusz tudásra
tett szert az angol
szaknyelvi órákon?**

Útravaló: LLL a nyitottság, kíváncsiság és elköteleződés fenntartásáról szól

- Szaknyelvtanulási-tanítási kontextus komoly szemléletformáló lehetőség:
nyelvtanulás – és tanítás – nem ér véget a diploma és/vagy a nyelvvizsga megszerzésével
- Az angol orvosi szaknyelv tanítása nem csupán nyelvtanítás – a tartalom, a készségek és az attitűdök együttes fejlesztése révén életre szóló tanulási attitűdöt és nyitottságot alapoz meg.
- A szaknyelvórák gyakran rejtett tantervként működnek, ahol spontán módon jelennek meg az LLL kulcskompetenciái: idegen nyelvi kommunikáció, tanulás tanulása, interkulturális tudatosság, önálló, autonóm tanulás.
- A szaknyelvtanár szerepe túlmutat a nyelvoktatáson: facilitátorként segíti a hallgatókat abban, hogy:
 - szakmai identitásuk épüljön (Dörnyei-féle jövőkép – vision) (Dörnyei, 2013)
 - hatékony tanulási stratégiákat sajátítsanak el
 - motivált és önálló nyelvhasználóvá váljanak a szakmájukban

Köszönjük a figyelmet!

Hivatkozások

*Poszterprezentáció a
szaknyelvtanulási stratégiákról*

